

מנהיגים מוסלמים בארצות הברית מאז ה-7 באוקטובר: מביקורת נגד הציונות להסלמה במסרים נגד ישראל

אלעד בן-דוד | 30 באוקטובר, 2025 | גיליון 2054

אירועי ה-7 באוקטובר החריפו את מסע הדה-לגיטימציה נגד ישראל במערב בכלל ובארצות הברית בפרט, שהשתקף בשיח ורטוריקה אנטי-ציוני גוברים בקרב קהילות ומנהיגים מוסלמים. מאמר זה מתמקד במנהיגים מוסלמים בולטים בארצות הברית, שהפכו בעשור האחרון מובילי דעת קהל ומעצבי תודעה ובוחן כיצד אירועי ה-7 באוקטובר לא רק הסלימו את עוינותם לישראל, אלא גם מסגרו את מסריהם להקשרים פוליטיים ישירים בזירה הישראלית והאמריקאית, וזאת בשונה מהשיח האנטי-ישראלי בעידן שלפני ה-7 באוקטובר. מגמה זו מחזקת את האקטיביזם המוסלמי האנטי-ציוני באמריקה, מחריפה את מסע הדה-לגיטימציה נגד ישראל, ומזיקה לתדמיתה. מומלץ להשקיע בדיפלומטיה ציבורית ובין-דתית בטיפול קשרים עם קולות מוסלמיים מתונים והרחבת מעגלי הבריתות עם קבוצות אתניות נוספות באמריקה, תוך תמיכה בקהילה היהודית בהתמודדותה עם החרפת מסע הדה-לגיטימציה המתמשך.

האסלאם כיום היא הדת השלישית בגודלה בארצות הברית, אחרי הנצרות והיהדות. מספר המוסלמים אינו ידוע בוודאות וההערכות נעות בין [ארבעה וחצי מיליון מוסלמים](#) ליותר משה מיליון, וייתכן [שבעשורים הקרובים מספרם יעלה על זה של היהודים](#). אף שהאסלאם קיים באמריקה במשך מאות שנים, התחזקותו החלה בעיקר במחצית השנייה של המאה העשרים – עם הופעת הארגון "אומת האסלאם" שהשפיע על אפרו-אמריקאים רבים, לצד גלי הגירה מוסלמיים שנסקו בעקבות רפורמות הנשיא לינדון ג'ונסון בשנות השישים. מאז אותו עשור ועד שנות התשעים נוסדו גם ארגונים מרכזיים דוגמת "החוג האסלאמי של צפון אמריקה" (ICNA), "ארגון הסטודנטים המוסלמים" (MSA), "החברה האסלאמית של צפון אמריקה" (ISNA), והמועצה ליחסי אמריקאיים-מוסלמיים (CAIR), [שחלקם הושפעו מהוגים מתנועת "האחים המוסלמים"](#). וסייעו לביסוס האסלאם בצפון היבשת. הקהילה המוסלמית האמריקאית נחשבת המגוונת ביותר בעולם, ומורכבת בעיקר מאפרו-אמריקאים, מהגרים ממדינות מוסלמיות, מתאסלמים נוצרים והקהילה הלטינית.

אירועי ה-11 בספטמבר כזרז להשפעה המוסלמית באמריקה

הנראות המוסלמית במערב בכלל ובאמריקה בפרט קיבלה תפנית משמעותית בעקבות פיגועי ה-11 בספטמבר 2001, שהנכיחו את האסלאם והקהילות המוסלמיות במרחב הציבורי ביתר שאת וסימלו את תחילתו של "עידן חדש" ביחסי האסלאם והמערב. אף שהפיגועים ערערו את מעמד המוסלמים בארצות הברית, הם הובילו להתארגנות פרו-אקטיבית בקרבם ולמעורבות אזרחית, חברתית ופוליטית

מוגברת. מנהיגים וארגונים מוסלמיים גינו טרור, ביקשו להציג את האסלאם כדת חיובית ושוחרת שלום, חיזקו קשרים בין זרמים מוסלמיים ופתחו בדיאלוג עם קהילות יהודיות ונוצריות - כל זאת בניסיון להעמיק את השתלבותם בחברה האמריקאית כבעלי ברית טבעיים, ולא כאיום ביטחוני.

[עליית המדיה החדשה לאחר ה-11 בספטמבר הייתה חלק ממגמת התחזקות האסלאם באמריקה, שסייעה להרחבת השפעתם של אימאמים אמריקאים](#) שהפכו מנהיגים בולטים ומשפיעני רשת. הם החלו לבלוט ברשתות החברתיות, במיוחד בפעילות הדעוה - הפצת האסלאם - שכללה פעילות "הסברתית" נגד הדימוי השלילי שדבק באסלאם, הדרכת מוסלמים במערב לאסלאם "מודרני ומערבי", וקירוב של לא-מוסלמים לדת. למרות השתייכותם לזרמי אסלאם שונים (ביניהם סלפים, סופים, דאובנדים, האחים המוסלמים), המשותף להם היה אימוץ קו מיינסטרימי: התנערות מקיצוניות וטרור לצד חיזוק רוח האסלאם ושילובו בסביבה דמוקרטית מערבית.

יאסר קאדי ועמר סולימאן כמשפיענים מוסלמים במרחב האמריקאי

שתי דמויות מרכזיות שהתבלטו בתוך נופ המשפיענות האסלאמית בזירה האמריקאית הן השיח' יאסר קאדי והאימאם עמר סולימאן, המייצגים קהלים רחבים בקהילה המוסלמית, בעיקר בטקסס - מקום מגוריהם - וגם בזירות מרכזיות נוספות, ביניהן וושינגטון DC וקליפורניה. מעמדם התבסס לא רק כאימאמים וותיקים בעלי ניסיון ציבורי נרחב, אלא גם כמנהיגים אינטלקטואלים המשפיעים על קהילות מוסלמיות במערב באמצעות נוכחותם הבולטת ברשתות החברתיות. לקאדי, לדוגמה, יש [1.3 מיליון עוקבים בפייסבוק, ובערוץ היוטיוב מעל ל-700 אלף מנויים](#), עם מאות מליוני צפיות. לסולימאן, עם נוכחות ויראלית יותר, יש [קרוב לשלושה מיליון עוקבים בפייסבוק, ולמעלה משני מיליון מנויים בערוץ היוטיוב](#), עם מאות מליוני צפיות. סולימאן ובמיוחד קאדי, נתפסים כדוברים הרהוטים של הזרם הוסטי (דרך האמצע) באסלאם האמריקאי - שמנסה לשלב בין שמרנות תאולוגית להשתלבות אזרחית, ומייצג סוג של אסלמיזם "רך": השתלבות בחברה האמריקאית תוך חיזוק והפצת האסלאם, לצד התנגדות [לטרור וקיצוניות דתית](#), כמו [התנגדות להקמת מדינת שריעה](#). קאדי וסולימאן הביעו מאז ומעולם עמדות אנטי-ציוניות, אך עוינותם המחריפה לישראל מחזקת את התדמית השלילית כלפיהם, במיוחד מקרב הימין האמריקאי.

קאדי, בן לדור שני למהגרים מפקיסטן ויליד טקסס, משמש כיום [כראש מועצת הפקה של צפון אמריקה](#), מוסד ההלכה האסלאמית הגבוה ביותר של אמריקה, שפוסק בפרשנות השריעה לקהילה המוסלמית. בנוסף הוא הדיקן של "[הסמינר האסלאמי של אמריקה](#)". הנחשב למוסד אקדמי-אסלאמי לתארים מתקדמים. בצעירותו השתקע כעשור באוניברסיטת מדינה בסעודיה והשתייך לזרם הסלפי, אך לאחר פיגועי ה-11 בספטמבר שב לאמריקה והשלים דוקטורט על תיאולוגיה אסלאמית באוניברסיטת ייל. עם השנים הוא התרחק מהסלפיה ואימץ גישה מודרנית יותר, המותאמת לחיים כמיעוט מוסלמי במערב, תוך שהוא מבסס עצמו כמנהיג מוסלמי בינלאומי. עם זאת, הוא נותר דבק [בעמדות אנטי-ציוניות מובהקות ונחשב לתומך מוצהר של תנועת ה-BDS](#).

סולימאן הוא דור שני למהגרים פלסטינים, יליד טקסס וממייסדי [מכון "יקין"](#) שנחשב למכון אסלאמי סמי-אקדמי בולט, שפועל בעיקר בסוגיות של מוסלמים במערב. סולימאן סיים דוקטורט מהאוניברסיטה האסלאמית הבינלאומית במלזיה, והוא אחד האימאמים הצעירים המשפיעים עם [נראות ציבורית שבוטלת במיוחד במאבק למען הפלסטינים](#).

קאדי וסולימאן, כדור שני שנולד באמריקה, מגלים מעורבות ניכרת בזירה הציבורית האמריקאית תוך ניסיון לשלב זהות מוסלמית עם השתתפות אזרחית. קאדי לדוגמה [תמך במועמדותה של אילהן עמר לקונגרס, והביע הערכה לעליית זוהרן ממדאני בניו יורק](#). בעוד סולימאן [קיים אינטראקציות פומביות עם ברני סנדרס](#) – דמויות המזוהות עם המחנה הפרוגרסיבי, אף שהם מדגישים שאינם מזוהים עם מפלגה מסוימת. ביחס לקולות שמתנגדים להם, הם לרוב סופגים ביקורת נוקבת מחוגים קוטביים: הימין הניצי האמריקאי והאסלאם הפרוגרסיבי והרדיקלי, הרואים בהם "קיצוניים" או "ליברלים מזי". [קאדי אף קיבל בעבר איומי מוות מארגון דאע"ש](#).

ביחס לקשר עם הקהילה היהודית, שניהם נטו להיזכרות ודיאלוג בין-דתי, בעיקר עם יהדות אורתודוקסית ורפורמית - קאדי לדוגמה [קרא לשיתופי פעולה סביב סוגיות הלכתיות משותפות](#), וסולימאן [הופיע בפאנלים בין-דתיים, והפגין ביחד עם הרב דוד שטרן, מקהילת עמנו-אל בטקסס, נגד צו הנשיא טראמפ שאסר כניסת אזרחים משבע מדינות מוסלמיות](#). אולם לאחר ה-7 באוקטובר, יש סימן שאלה לגבי המשך היחסים והדיאלוג שהפך להיות מורכב יותר.

מזה מספר עשורים, עוד לפני ה-7 באוקטובר, המאבק של מוסלמים נגד הציונות ותמיכתם המובהקת בפלסטינים נמצא במוקד השיח הציבורי המוסלמי במערב בכלל ובאמריקה בפרט, והתחזק במיוחד לאחר קריסת הסכמי אוסלו והאנטיפאדה השנייה. למרות ריחוקם הגיאוגרפי מהסכסוך הישראלי-פלסטיני, תמיכתם של קאדי וסולימאן בפלסטינים נובעת מנאמנותם לאתגרי האומה המוסלמית ומהקשר הדתי העמוק לארץ הקודש, במיוחד מסגד אל-אקצא. בכך הם מנסים לשמור על נאמנות מקבילה בין היענות לצרכי קהילתם המקומית באמריקה מחד גיסא, ולאומה המוסלמית הגלובלית מאידך גיסא, כמו בסוגיה הפלסטינית. אך אם לפני ה-7 באוקטובר מאבקם נגד הציונות ניכר בביקורת כללית יותר נגד ישראל, המלחמה העמיקה את מעורבותם בסוגיית הסכסוך והרחיבה את השיח להיבטים פוליטיים.

מסריהם של קאדי וסולימאן לפני ואחרי ה-7 באוקטובר

אחת התופעות שבלטו אחרי ה-7 באוקטובר בקרב חלק לא מבוטל של מנהיגי קהילות מוסלמיות באמריקה היתה התעלמות מטבח חמאס או גימודו, תוך מיקוד הגיוני רק כלפי ישראל. כך לדוגמה, לאחר ה-7 באוקטובר [סירב קאדי לגנות את מתקפת חמאס](#) והסתפק באמירה כללית שהאסלאם מתנגד להרג חפים מפשע. במסריו לקהילה המוסלמית, הוא [קרא למוסלמים אמריקאים לנצל את כוחם הפוליטי](#) כאזרחי המעצמה החזקה ביותר בתבל, בקריאה להפעלת לחץ פוליטי על נבחרי ציבור, ומניעה מצריכת מוצרים מתאגידים התומכים בישראל - כל זאת תוך שהוא מדגיש את "תלותה" הכלכלית והצבאית של ישראל בוויינגטון ואת כוחה של ארצות הברית כמי שמהווה את "חבל הטבור" עבורה.

קאדי גם [תקף בחריפות את שר הבטחון לשעבר, יואב גלנט](#), והאשים אותו "באסלאמופוביה" ובשיח שמקדם "גי'נוסייד", על כך שכינה את הפלסטינים בכללותם כ"חיות אדם" אחרי ה-7 באוקטובר. בדגש על המגמות הדמוגרפיות החיוביות של התחזקות האסלאם במערב בכלל ובאמריקה בפרט, קאדי ניסה לרתום את הקהילה המוסלמית למאבק תודעתי ופוליטי נגד ישראל והציונות. חלק מהתבטאויותיו [התמקדו בעיצוב הנרטיב הציבורי האמריקאי באמצעות פעילות תקשורתית, וחזוק קואליציות עם קבוצות דתיות וחברתיות, ובהן גם יהודים לא-ציונים ונטורי קרתא](#), לקידום המאבק למען הפלסטינים.

ניתן לראות שינוי בעמדותיו אלו של קאדי מהעידן שלפני ה-7 באוקטובר, כאשר בשנת 2017 לדוגמה, [התבטא כמי שמנגנה פיגועי טרור בשטח ישראל, ומאז המלחמה העצימה ברצועת עזה סירב לעשות כן](#). בנוסף, גם מסריו הלאומיים למוסלמים אמריקאיים קיבלו תפנית: בעידן שאחרי ה-11 בספטמבר, [מסריו כונו לחיזוק הזהות הלאומיות האמריקאית של מוסלמים](#), בעיקר מדור המהגרים, כדי לחזק את שילובם ומעורבותם בחברה, אך אחרי ה-7 באוקטובר ניכר שמסריו עלו מדרגה [במטרה לחזק את האקטיביזם המוסלמי](#) למטרות בעלות ניחוח פוליטי מובהק.

יחס ישיר ובולט יותר כלפי דמויות פוליטיות ישראליות ואמריקאיות ניתן לראות במסריו של סולימאן, שבשל מוצאו פעיל יותר במאבק הפרו-פלסטיני. בשונה ממסריו לפני ה-7 באוקטובר, שהתאפיינו בשיח אוניברסלי דוגמת "צדק לפלסטינים" ו-"שוויון זכויות", על רקע המלחמה ברצועת עזה חלה תפנית בגישתו, שהתבטאה במתקפה חריפה וישירה נגד דמויות פוליטיות בכירות בישראל. כך למשל, סולימאן [שיתף סרטון \(ערוך\) של השר בצלאל סמוטריץ'](#), שבו תיאר את ההרס האדיר שישראל זורעת בעזה ואת משאלת לבו לקצץ ככל הניתן את הסיוע הומניטארי שניכנס לרצועה, זאת כדי לאמת את אשמת "רצח העם" שישראל, לכאורה, מבצעת בעזה.

סולימאן אף שילב בדבריו ביקורת נוקבת נגד חברי קונגרס רפובליקנים. כך לדוגמה, באחת מפגישותיו של [חבר הקונגרס רנדי פיין עם סמוטריץ', סולימאן שיתף את תמונת המשותפת](#) תוך שהוא מטיח בפני מיליוני עוקביו שחברי הקונגרס שלהם הם החברים הכי טובים של "טרוריסטים" שמוטלות עליהם סנקציות, המכחישים את קיומו של העם הפלסטיני. במתקפה אחרת כנגד חברי קונגרס רפובליקנים, סולימאן [שיתף תמונה של מייק ג'ונסון, יושב ראש בית הנבחרים, בעת שנשא דברים באוניברסיטת אריאל, כשליצידו מתנוסס דגל ישראל](#), תוך הצגת ג'ונסון כמי "שעטוף בדגליה של אומה המבצעת רצח עם".

ניכר שעמדותיו של סולימאן עברו שינוי מאז ה-7 באוקטובר. למרות שתמיד בלט בהוקעת מעשיה של ישראל ביחס לפלסטינים, [סולימאן התנגד בעבר שמוסלמים באמריקה ישללו שיתופי פעולה עם חברי קונגרס רפובליקנים פרו-ישראלים](#), בטענה שיש חשיבות חיונית לשיתוף פעולה עם כל מי שיכול לקדם אינטרסים מרכזיים של הקהילה המוסלמית האמריקאית. שינוי זה משקף את הפולמוס המתמשך בקרב מנהיגים מוסלמים באמריקה בין דאגה לאינטרסים קהילתיים פנימיים לבין פעילות למען מוסלמים מעבר לים, במיוחד כלפי הפלסטינים.

תקדים נוסף מצד קאדי וסולימאן היה [חתימתם על העצומה שקראה למדינות מוסלמיות לנקוט בצעדים מעשיים לעצירת "רצח העם בעזה"](#). עצומה זו שכללה שמונים וחמישה אנשי דת, מנהיגים, וראשי מוסדות מוסלמיים באמריקה, הדגישה את המטרות הבאות: ניתוק הקשרים עם ישראל, חרם כלכלי, פתיחת מעברים לסיוע ויוזמות מדיניות משותפות, תוך הדגשה שגינויים דיפלומטיים בלבד כבר אינם מספיקים.

עליית ממדאני כביטוי להתחזקות ההשפעה המוסלמית בארצות הברית

התחזקותו הפוליטית של זוהרן ממדאני, המועמד למשרת ראש עיריית ניו-יורק, משקפת את תהליכי העומק שעיצבו את הקהילה המוסלמית מאז ה-11 בספטמבר. עלייתו מסמלת את שילוב הנראות המוסלמית הגוברת עם מעורבות חברתית ואזרחית פעילה בזירה הציבורית. תהליך זה, שבמסגרתו שימשה הזהות המוסלמית אמצעי מאבק למען צדק חברתי ונגד גזענות ואפליה, הכשיר את הקרקע

לעליית ממדאני וכנראה יותר מכול את המעבר מדור מוסלמי זהיר וא-פוליטי, לדור חדש החותר להשפיע על המדיניות האמריקאית. המלחמה ברצועת עזה, שחיזקה מגמות אלו והעניקה למסרים פרו-פלסטיניים ממד פוליטי-חברתי רחב, הדהדו בניו-יורק במיוחד בקרב קהלים של מהגרים, פרוגרסיביים ומוסלמים, שמהווים [מיעוט דתי של כעשרה אחוזים](#) מכלל אוכלוסיית העיר. עמדותיו האנטי-ציונות והסוציאליסטיות של ממדאני מהדהדות בקרב פוליטיקאים מוסלמים וביניהם חברות הקונגרס אילהן עמר וראשידה טליב, לצד דמויות חוץ-פרלמנטריות בולטות דוגמת [לינדה צרצור](#) בניו-יורק. נצחונו המסתמן של ממדאני בבחירות יסמל שלב מתקדם בהתבוססותה ומעורבותה הפוליטית של הקהילה המוסלמית בארצות הברית, עם רוח גבית להרחבת ההשתלבות בזירות המקומיות והפדרליות.

סיכום והמלצות

מאז ה-7 באוקטובר ניכרת החרפה בעמדותיהם של מנהיגים מוסלמים בארצות הברית, כאשר דמויות בולטות, יאסר קאדי ועמר סולימאן, משקפות מגמה זו. למרות שאימאמים אלו, בדומה לפוליטיקאים כממדאני, מדגישים השכם והערב [שביקורתם החרפה מופנית "נגד הציונות ולא נגד יהודים"](#), שיח האיבה הגובר שלהם נגד ישראל, שמחלחל מהרשתות לרחובות ולקמפוסים, נמצא בנקודת זמן קריטית. מצד אחד, קאדי וסולימאן מתנערים מאלימות כלשהיא במרחב הציבורי האמריקאי, וסולימאן עצמו [הוקיע מתקפות נגד יהודים כמו זו שהתרחשה בקהילת "בית ישראל" בטקס בשנת 2022](#). אך מצד שני, מסרי ההתנגדות החריפים שלהם נגד ישראל נושאים בחובם סיכון להגברת האנטישמיות, במיוחד בקרב צעירים מוסלמים בעלי תפיסות דיכטומיות שכבר צברו זעם רב על הנעשה בעזה.

כך או כך, מציאות זו מעצימה את מסע הדה-לגיטימציה נגד ישראל ומשפיעה במספר מישורים במקביל: בארצות הברית הלחץ האקטיביסטי והפוליטי מצד הלובי המוסלמי והפרוגרסיבי ממשיך להתחזק, ומצטרף למגמות נוספות שמערערות את התמיכה הדו-מפלגתית המסורתית בישראל. מבחינת יהודים בארצות הברית הוא [מגביר את הסיכון לאנטישמיות](#), שוחק בריתות בין-דתיות ומעמיק את תחושת הבידוד והניכור של הקהילה היהודית, תוך חיזוק הפיצול הפנימי בין תומכי ישראל למבקריה. אשר לישראל עצמה, הוא מאיים להחריף עוד את תדמיתה השלילית ולפגוע במעמדה בזירה האמריקאית והבינלאומית.

לאור זאת, מומלץ שישראל תשקיע בדיפלומטיה ציבורית, תוך הפרדת ביקורת פוליטית לגיטימית מהאשמות של "רצח עם" ובניסיון לייצר ערוצי שיח עם קולות מוסלמיים מתונים כמו "מסגד מוחמד" בושינגטון די.סי, [שהוקיע את חמאס ונמצא בדיאלוג עם ישראלים](#), וארגונים מוסלמים פרוגרסיביים כמו "הפורום המוסלמי האמריקאי למען דמוקרטיה", שהוקם בידי [ד"ר זוהדי ג'אסר](#), תומך גלוי בישראל. פעילויות אלו עשויות לצמצם את התפשטות הנרטיב האנטי-ציוני הדומיננטי. במקביל, על בכירי הממשל הישראלי לגלות זהירות רבה יותר במסריהם הפומביים, כדי לא להחריף את מסע הדה-לגיטימציה שנוסק בעידן הרשתות החברתיות.

חשוב להמשיך ולעקוב אחרי מסריהם של מנהיגים מוסלמים בולטים באמריקה, כמו קאדי וסולימאן, ולבחון אותם לאור הלך הרוח ותרחישים בארצות הברית. יש להעריך, כי סיום המלחמה ברצועת עזה ומאמצי כניסה לשלב של ריפוי אזורי, עשוי למתן את מסריהם הישירים נגד גורמי ממשל בישראל ואמריקה, אך כי אפשרות הרחבת המעגל של 'הסכמי אברהם' לא צפוי להשפיע על עמדותיהם נגד ישראל, [בשל התנגדותם הנוקבת להסכמים אלו בשנת 2020](#).

מומלץ בנוסף שגורמים בישראל יסייעו לקהילה היהודית שנמצאת בעת מורכבת זו בין הפטיש לסדן, בהגברת הביטחון הקהילתי, בהעצמת צעירים יהודים להתמודדות עם אתגרי הקמפוסים והרשתות, ובהרחבת בריתות עם קהילות דתיות ואתניות נוספות דוגמת כנסיות מרכזיות, קהילות לטיניות ואפרו-אמריקאיות, כדי למנוע בידוד חברתי ופוליטי. אומנם, האפשרות לדיאלוג בין מנהיגים בולטים דוגמת קאדי וסולימאן מצטמצמת לקול היהודי הלא-ציוני בלבד, בשל עוינותם הגוברת לציונות, במיוחד מאז ה-7 באוקטובר, אך הרחבת וחיזוק הדיאלוג בין הקהילה היהודית בכללה עם גורמים מוסלמיים מתונים עשוי למתן את השיח הדיכטומי ולייצר השפעה חיובית בטווח הארוך.

עורכי הסדרה: ענת קורץ ואלדד שביט